

2025-10-16

**Skrivelse angående
muddermassor från
Kolkajen**

Ärende 34

Anders Österberg m.fl. (S)
Deniz Butros m.fl. (V)
Lennart Tonell (MP)

Förslag till beslut

- Att exploateringsnämnden anser skrivelsen besvarad i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.
- Att uppdra åt exploateringskontoret att dra tillbaka ansökan för vattenverksamhet som lämnats in till mark- och miljödomstolen.
- Att uppdra åt exploateringskontoret att göra ett större omtag av projektet Kolkajen.
- Att därutöver anföra följande.

I stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden pågår planering och genomförande för totalt cirka 12 000 nya bostäder efter att staden övertog gasverksområdet i samband med att stadsgasproduktionen lades ner. Inom delprojektet Kolkajen planeras det för nya bostäder, förskolor och lokaler för handel, kultur och centrumfunktioner samt parker, torg, kajer och ett allmänt bad. Etappen ligger utmed Husarviken och Lilla Värtan och gränsar till Gasverket som blir ett nav för kultur och upplevelser men också stadsdelsservice. På andra sidan Husarviken ligger Nationalstadsparken med sina stora grönområden.

Kolkajen är kontaminerad från tidigare sidoverksamhet till gasverksproduktionen. Markreningen är ett nödvändigt arbete oavsett framtida användning av området då föroreningar från obehandlade massor riskerar att spridas med grundvattnet till omgivande miljöer. Saneringen av mark är en direkt förutsättning för exploateringen av hela Hjorthagen för att stadens invånare ska kunna ha tillgång till kajen ner mot Lilla Värtan.

I Kolkajen planeras det även för att tillskapa ny mark för hus och gator genom utfyllnad i Lilla Värtans vattenområde. För utbyggnader i vattnet och hantering av förorenade sediment har en ansökan för vattenverksamhet lämnats in till mark- och miljödomstolen i april 2023. Ansökan avvisades i mars 2024 och en ny kompletterad ansökan skickades in under år 2024.

Vid nämndens sammanträde den 21 augusti 2025 bad vi exploateringskontoret att återkomma till nämnden med en analys av ett flertal frågor eftersom vi var tveksamma till den metod som exploateringskontoret valt.

Utifrån underlaget som nu presenterats gör vi bedömningen att ansökan till mark- och miljödomstolen ska dras tillbaka för att istället ta ett större omtag för projektet.

Under den remissrunda som pågått under de senaste månaderna har flera värdefulla synpunkter framkommit som kommer att vara viktiga för den fortsatta hanteringen. Det har bland annat rört synpunkten att effekterna av dumpning av muddermassor i den föreslagna formen inte är tillräckligt analyserade och att effekterna för havsmiljön och vattenkvaliteten i Östersjön därför är oklara. Det har också blivit tydligt att det därför finns en stor oro kring förslaget att dumpa muddermassor i Kanholmsfjärden.

Även om det finns starka skäl att bygga de drygt 400 bostäder som planeras på den aktuella delen av Kolkajen och att rena Östersjön på närmare 70 000 ton förorenade muddermassor så är det uppenbart att det folkliga stöd som krävs inte finns och att det finns stora osäkerheter både kring tillvägagångssätt och risker med dumpning i vatten.

Därför ger vi nu exploateringskontoret i uppdrag att göra ett omtag för projektet Kolkajen. I det uppdraget ligger att pröva om det behöver göras förändringar i detaljplanen, om det finns något annat sätt att åstadkomma landvinningen som krävs för de 400 bostäderna eller hur muddermassorna kan tas om hand utan att dumpa dessa i vatten.